

OTTERS IN FLEVOLAND:

Eerst de poep, dan de otter

Tekst: Sandra Krens

Natuurpark Lelystad had dit jaar vier buitenlandse logees: jonge otters uit Duitsland. Twee kwamen uit een dierenpark, de andere kwamen uit de natuur; hun moeder was gestorven. In Natuurpark Lelystad kregen ze de tijd om zelfstandig te worden.

Wennen in Natuurpark Lelystad

De otters zijn naar Nederland gehaald door ARK, een stichting die investeert in natuurontwikkeling door die natuur meer de vrije hand te geven. Hans Boekhoff, terreinbeheerder bij Het Flevo-landschap, vertelt: "ARK vroeg ons de otters tijdelijk op te vangen in Natuurpark Lelystad, zodat ze konden wennen voordat ze werden uitgezet in Gelderland. Wij zijn al jaren bezig met otters. En we helpen graag bij de herintroductie van inheemse dieren. Bovendien hebben wij de beschikking over opvangruimte, zowel binnen- als buitenverblijven. Wel was er onverwacht een 'kleinigheidje'. In de buitenruimte zaten eerder bevers en het bleek dat die nogal wat gangen hadden gegraven tussen de

*de Europese otters worden losgelaten
foto: Harvey van Diek*

verblijven. Die moesten we dus eerst traceren en dichtmaken. We hebben verroest gaas vervangen en onder water damwanden geplaatst op de grens van de verblijven. Toen konden de gasten erin. De otters uit het dierenpark zagen voor het eerst van hun leven water. Maar als je dan ziet hoe lenig ze wegzwemmen: prachtig!

Wat ook mooi was: ze poepten meteen op de aangebrachte stoeptegels. En dat was precies de bedoeling..."

Gelderland: nieuw thuisland

Poep is belangrijk voor otters. Met hun uitwerpselen (spraints) plaatsen ze een geurvlag.

Die vertelt wie ze zijn, wat hun sekse is, of ze geslachtsrijp zijn en vooral: dat het hún territorium is! Bart Beekers van ARK legt uit: "Daarom werden de stoeptegels-met-geurvlag vooruit gestuurd naar de uitzetgebieden, de Gelderse Poort bij Nijmegen en een natuurgebied langs de IJssel. Het werkte: de otters voelden zich

voorzichtig laat de eerste otter zich zien
foto: Harvey van Diek

er snel thuis. Die gebieden zijn uitstekend geschikt, want er is ruim voldoende vis en ander voedsel en de waterkwaliteit is de laatste jaren enorm verbeterd. Dat blijkt wel: onlangs werden we verrast door de spontane vestiging van twee otters in de Ooijpolder en de Rijnstrangen. Zo duiken er op steeds meer plaatsen in Nederland otters op."

Otters van buiten

Maar als ze zelf zo goed hun weg vinden, waarom worden er dan otters uitgezet? Bart Beekers: "Het is belangrijk dat er otters van buiten bijkomen, die genetisch niet verwant zijn. Anders krijg je inteelt. Zo waren in het oorspronkelijk uitzetgebied enkele mannetjes erg dominant: ze bevruchtten ieder meerdere wijfjes. Alle nakomelingen hebben samen dus maar een beperkt aantal vaders. Door te zorgen dat er uit andere gebieden otters bijkomen, maak je de genetische basis breder."

Wanneer mannetjes seksueel volwassen zijn, gaan ze op zoek naar een nieuw territorium. Omdat dit zo'n 15 kilometer oeverland kan beslaan, is er veel ruimte nodig. Bovendien moeten er veilige passages zijn, want otters zijn vaak slachtoffer van het verkeer. "Daarom leggen we doorgangen aan, zoals faunatunnels en loopplanken onder bruggen", vertelt Bart Beekers. "Zo zorgen we voor natuur waar de otter zich goed voelt en veilig is."

Goed voor de natuur, goed voor de mens

Het is geen kleinigheid, het uitzetten van otters. Gelukkig hoeft ARK het niet alleen te doen; er is er een intensieve samenwerking met provinciale overheden, Staatsbosbeheer, waterschappen, Rijkswaterstaat, het Wereld Natuur Fonds en Het Flevo-landschap. "Alle partners hebben de otter in hun hart gesloten", aldus Bart Beekers. "Ze hebben er enorm veel voor over. Otters zijn dan ook een verrijking van de natuurbeleving. Mensen vinden dat belangrijk, er is veel vraag naar 'robuuste natuur' waar je kunt rondstruinen en dieren in het wild kunt spotten. Mensen investeren daar ook in. Kijk naar hun camera's, sommigen hebben voor duizenden euro's aan apparatuur bij zich. Zo kunnen natuur en economie elkaar versterken, iets wat ARK hoog in het vaandel heeft staan. De natuur geeft zoveel terug voor de kansen die ze krijgt."

Samenhang in de natuur

Bevers zijn een mooi voorbeeld. Die zijn uitgezet in de bossen in de uiterwaarden. Als je weet dat één bever per jaar zesduizend kilo hout verbruikt, begrijp je hoeveel bomen een beverfamilie opruimt en hoe groot hun invloed dus is op het landschap. Bevers zorgen ook dat het water langer blijft staan. Dat is weer goed voor de otter, die op zijn beurt visresten achterlaat waarop aaseters als wouwen en zeearenden af-

Bart Beekers opent de kist
foto: Harvey van Diek

komen. Zo geven we natuurprocessen de vrije hand - met een beetje hulp, zoals de uitzetting van de otter. En wat goed is voor de natuur, is goed voor de mens."

Lees meer!

Wilt u weten hoe het met 'onze' otters gaat? U leest het in het volgende magazine, in deel 3 van de serie Otters in Flevoland. Ook vindt u informatie via www.ottersinrivierenland.nl en www.ark.eu.